

к.ф.н., доцент, Проценко М.Г.
(кафедра філософії та соціології, СНАУ)

Деякі аспекти формування творчого мислення особистості

Високий рівень мислення людини повинен перш за все відповідати таким вимогам як чіткість, визначеність, недвусенсність думки, послідовність і несперечливість мислення і його аргументованість, доказовість. Дані вимоги стосуються як досягнення логічності, так і творчості мислення.

Творчий характер мислення досліджується і є об'єктом дослідження декількох наук. Наприклад, психологію перш за все цікавить психологічний механізм творчості, а філософію – структура творчої діяльності, її передумови і соціальна зумовленість, принципи і закономірності.

Творчий характер мислення людини полягає у висуненні ідей гіпотез, нових наукових проблем. Творчо мисляча людина – це творець, який вміє використовувати різні пізнавальні засоби, ідеалізувати, абстрагувати, вкладати в створювану мислену конструкцію певного предмета дещо нове.

Кожна людина мислить в тій чи іншій мірі логічно і творчо. Мова йде про рівень логічності і творчості мислення, про вміння ефективно використовувати засоби пізнання.

Велике значення для розвитку творчого мислення мають принципи діалектичної логіки. Серед них: принцип конкретності, принцип об'єктивності, принцип всесторонності, принцип детермінізму, принцип історизму, принцип протиріччя, принцип системності, принцип сходження від абстрактного до конкретного та ін.

Творчий характер мислення характеризується тим, наскільки мислячий суб'єкт здатний застосовувати у пізнанні творчу фантазію, уявлення та інтуїцію. Саме з допомогою наукової фантазії і уявлення вчені досліджують явища, які протікають у мікро- і макросвітах, які не можна сприйняти чуттєво, навіть з допомогою найдосконаліших засобів пізнання.

Формування понять і наукових теорій, відкриття законів природи, пізнання-мислення нерідко не може здійснюватися без абстрагування, ідеалізації, мисленого експерименту і т.п., в процесі яких вчений використовує ідеалізовані об'єкти, які існують в уявленні і за допомогою яких він досліджує реально існуючи об'єкти.

Інтуїція як діяльність, що безпосередньо пов'язана з творчим процесом характеризується здатністю людини піznати істину шляхом прямого її споглядання без обґрунтування за допомогою доведення. Інтуїції притаманні такі риси як несподіваність, простота, неусвідомленість процесу досягнення істини, нелогічність.

Інтуїція є невід'ємною складовою наукового мислення. Слід зазначити, що процес досягнення істини здійснюється як через єдність чуттєвого і раціонального, так і через єдність раціонального (логічного) і ірраціонального. Логічне і ірраціональне доповнюють одне одного.

Л.Д. Крамаренко

Формування правосвідомості студентської молоді в перехідному суспільстві

Нові завдання української освіти в умовах входження в європейський та світовий простір вимагають підготовки спеціаліста нової генерації. Визначальними чинниками успіху випускника вищої школи в післядипломній кар'єрі є моральна довершеність, надійний багаж знань, високий рівень інтелектуального розвитку, володіння методами самостійної пізнавальної діяльності, прагнення успіху й уміння будувати міжособистісні стосунки.(2)

На жаль, сьогодні серед молоді спостерігається небезпечне для соціальної стабільності суспільства зростання бездуховності, зневаги до правових та моральних норм, антисоціальної поведінки, відбуваються залучення до злочинного бізнесу, втрата соціального оптимізму. Соціологічні дослідження стану правової культури та правосвідомості молоді свідчать про відсутність пізнавального